

2020-10-02

Handläggare
Andreas Säfström
08-508 26 232**Till**
Trafiknämnden
2020-11-12

Miljözon klass 1. Revidering av undantagna gator

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden ger trafikkontoret i uppdrag att införliva följande gator i miljözon klass 1 i 12 § Stockholms lokala allmänna trafikföreskrifter:
Nordenflychtsvägen,
Elersvägen,
Franzéngatan,
Kellgrensgatan mellan Stadshagsavfarten och Warfvinges väg,
Hornsbergs Strand väster om Nordenflychtsvägen,
Götgatan,
Lindhagensgatan,
Långholmsgatan,
Västerbron,
Västerbroplan,
Gjörwellsgatan.
2. Trafiknämnden beslutar att Långholmsgatan, Västerbron, Västerbroplan, Gjörwellsgatan och Lindhagensgatan skall vara fortsatt undantagna miljözon klass 1 när Essingeleden är avstängd.
3. Förändringen ska gälla fr.o.m. 1 januari 2021.

Trafikkontoret
TillståndFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 232
Växel 08-508 27 200
andreas.safstrom@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholmGunilla Glantz
FörvaltningschefCecilia Wallenius
EnhetschefUlrika Falk
Avdelningschef

Sammanfattning

Den 1 juli 1996 infördes miljözon klass 1 för tunga lastbilar och tunga bussar inom det inre trafikområdet i Stockholms stad enligt 12 § Stockholms stads allmänna lokala trafikföreskrifter. När miljözonen infördes skapades även undantag från föreskriften.

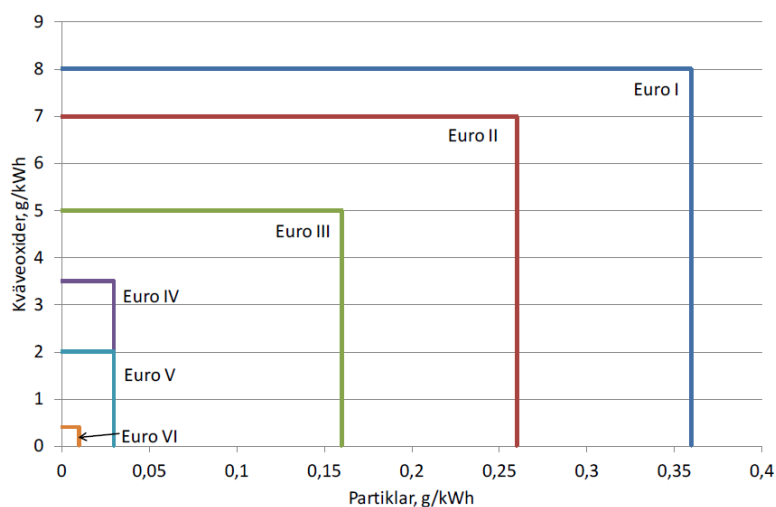
I takt med att staden utvecklas och trafiken styrs till nya genomfartsleder försvinner skälen till att undanta vissa nu undantagna gator. Trafikkontoret föreslår därför att några av dessa gator ska införlivas i miljözon klass 1.

Bakgrund

Miljözon är en åtgärd för att förbättra luftkvaliteten i särskilt känsliga områden. Kommunerna har själva rätt att bestämma om de vill införa miljözon och inom vilket geografiskt område miljözonen ska gälla.

Miljözon klass 1 omfattar både tunga lastbilar och tunga bussar. För att få färdas inom miljözon klass 1 krävs att fordonet uppfyller minst utsläppsklass Euro 5. Den 1 januari 2021 skärps kraven, och fordon som färdas i zonen måste då uppfylla utsläppsklass Euro 6, i enlighet med Trafikförordningens 4 kap 22 a §. För nyregistreringar av tunga lastbilar och tunga bussar gäller utsläppsklass Euro 5 från 1 maj 2011 och Euro 6 för tunga fordon har varit obligatoriskt sedan 1 januari 2014.

I tabellen nedan visas gränsvärden för att uppfylla utsläppsklasser för kväveoxider och partiklar för tunga fordon¹

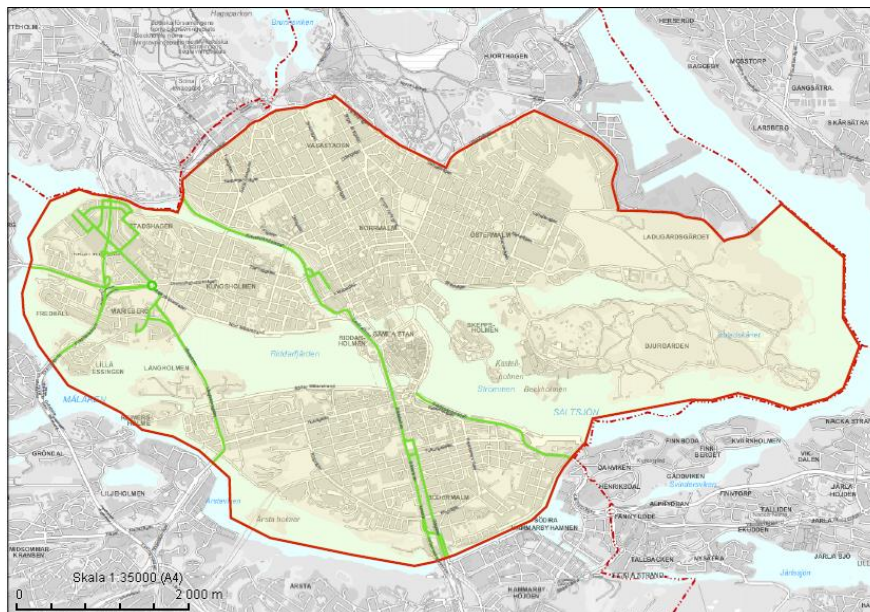

Den 1 juli 1996 infördes miljözon klass 1 för tunga lastbilar och tunga bussar inom det inre trafikområdet i Stockholms stad enligt 12 § Stockholms stads allmänna lokala trafikföreskrifter. När miljözonen infördes skapades även undantag från föreskriften.

Undantagen utgörs av de vägar som är förtecknade i 16 § färdvägsförteckningar A i Stockholms allmänna lokala Trafikföreskrifter samt Klarastrandskopplet, Kungsbron mellan Kungsbroskopplet och Terminalslingan, Riddarfjärdsavfarten, Riddarfjärdsuppfarten, Södra Järngraven och Terminalslingan.

2018 införlivades Valhallavägen i miljözonen med tillägget att gatan fortfarande ska vara undantagen när Norra Länken är avstängd.

I kartbilden nedan visas miljözon klass 1 som den ser ut idag. De undantagna gatorna är markerade med grönt. I bilaga 1-3 visas de gator som föreslås införlivas i miljözon klass 1.

Miljözon klass 1. Grönmarkerade gator visar nu gällande undantag.

Gator enligt 16 § färdvägsförteckningar A i Stockholms allmänna lokala trafikföreskrifter undantas även från 10 § Stockholms allmänna lokala trafikföreskrifter om begränsad fordonslängd. De undantagna gatorna kan vara till och från befintliga eller tidigare industriområden, genomfartsleder, till och från panncentraler eller annat som ansågs vara av särskild vikt vid införandet av miljözonen 1996. De gator som nu föreslås införlivas i miljözonen befinner sig numer antingen inom tätbebyggt område, eller så finns det idag

möjlighet till alternativa färdvägar. Vid införandet av miljözonen var intentionen att undantagen skulle anpassas allt eftersom alternativa färdvägar skapades, som tex Norra och Södra Länken. Detta är dock den första uppdateringen sedan miljözonen infördes 1996, med undantag för införlivandet av Valhallavägen 2018.

Polisen är tillsynsmyndighet för de lokala trafikföreskrifterna om miljözon. För miljözon klass 1 i Stockholm är regelefterlevnaden 89 procent, enligt Stockholms stads trafikmätningar.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom trafikkontoret och synpunkter har inhämtats från miljöförvaltningen. Ärendet har skickats externt för remissutlåtande till Sveriges Åkeriföretag ABC-åkarna, Trafikförvaltningen, Keolis, Stockholms läns Bussbranschförening, Polisen och Trafikverket. Inkomna remissvar redovisas längre fram i tjänsteutlåtandet.

Ärendet

I takt med att staden utvecklas och trafiken styrs till nya genomfartsleder försvinner också skälen till att undanta vissa tidigare undantagna gator. Genom att anpassa föreskriften om miljözon till de nya förutsättningarna uppnås intentionen med miljözonen och de kvarvarande undantagen kan få större acceptans. De gator som nu föreslås införlivas i miljözonen ligger geografiskt redan inom zonen men har av olika skäl varit undantagna miljözonen. Förslaget innebär därmed inte att de geografiska gränserna för zonen flyttas ut.

Nordenflychtsvägen, Elersvägen, Franzéngatan, Kellgrensgatan mellan Stadshagsavfarten och Warfvinges väg samt Hornsbergs Strand väster om Nordenflychtsvägen är alla gator på västra Kungsholmen, ett område som genomgått stora förändringar sedan miljözonen infördes. 1996 var västra Kungsholmen fortfarande till stora delar ett industriområde. Sedan början av 2000-talet har området varit ett av stadens stora stadsutvecklingsområden och är idag ett tättbebyggt bostadsområde. Det finns därför inte längre några särskilda skäl till att ovan nämnda gator ska vara fortsatt undantagna från miljözon klass 1, och kontoret föreslår därför att de ska införlivas i miljözonen.

Kontoret föreslår även att Långholmsgatan, Västerbron, Västerbroplan, Gjörowellsgatan, Lindhagensplan och Lindhagensgatan ska ingå i miljözon klass 1. När miljözonen infördes

fungerade dessa gator som en genomfartsled från Långholmsgatan till västra Kungsholmens industriområde. Mot bakgrund av vad som beskrivits ovan om hur västra Kungsholmen förändrats från industriområde till bostadsbebyggelse, finns inte längre något behov av att hålla dessa gator utanför miljözonen. Kontoret föreslår dock att ovan nämnda gator ska vara fortsatt undantagna miljözonen när Essingeleden är avstängd. Kontoret avser att föreskriftstekniskt hantera detta undantag på samma sätt som Valhallavägen, som är undantagen miljözonen när Norra Länken är avstängd, i 12 § Stockholms allmänna lokala trafikföreskrifter.

Vidare föreslår kontoret att också Götgatan införlivas i miljözonen. Idag är gatan undantagen miljözon klass 1. När miljözonen infördes 1996 fungerade Götgatan som en transitledd mellan norr och söder. Idag finns alternativa vägar och Götgatan har inte längre samma funktion. Att Götgatan i dagsläget är undantagen miljözonen gör det otydligt och kan skapa felkörningar av tunga fordon, då man tror att man ska kunna ta sig vidare på ett tillåtet sätt från Götgatan, vilket inte är möjligt. Påfarten i Söderledstunneln till Centralbron är idag stängd från Noe Arksgård och planeras vara så till och med år 2023.

Ekonomi

Förslaget väntas innebära kostnader för information om cirka 100 tkr, vilket bl.a. innefattar annonskostnader i DN och SvD för att notifiera ändring i de allmänna lokala trafikföreskrifterna.

Remissvaren

I remissen från trafikkontoret ombads remissinstanserna att uttala sig om följande gator/sträckor, som föreslogs införlivas i miljözonen:

Nordenflychtsvägen

Elersvägen,

Franzéngatan,

Kellgrensgatan mellan Stadshagsavfarten och Warfvinges väg,

Hornsbergs Strand väster om Nordenflychtsvägen

Lindhagensgatan – (undantagen när Essingeleden är avstängd)

Götgatan

Långholmsgatan – (undantagen när Essingeleden är avstängd)

Västerbron och Västerbroplan – (undantagen när Essingeleden är avstängd)

Gjörwellsgatan

Synpunkter från remissinstanserna

Nedan följer synpunkter i korthet från de externa remissinstanserna. Remissvaren redovisas i sin helhet i bilaga 4-8.

Trafikverket

Trafikverket har svarat att de inte har något att invända mot tillägget av gator och att de är positiva till förslaget.

Sveriges åkeriföretag ABC-åkarna

Föreningen ABC-åkarna har svarat att de inte har något att invända mot förslaget att införliva de föreslagna gatorna i miljözon klass 1, med reservation för att Essingeleden ibland behöver stängas av, och vid de tillfällena ses det som skäligt att alternativt vägnät får trafikeras för att komma förbi och återansluta på lämpligt ställe.

Stockholms läns Bussbranschförening (SLBF)

SLBF ser mycket positivt på en utvidgning av miljözon klass 1. De framhåller att ren luft i staden är en hjärtefråga för SLBF och att deras medlemsföretag nästan uteslutande använder sig av bussar som uppfyller kraven för Euro 6. Ett förslag från SLBF är att förändringen ska meddelas i god tid och börja gälla från årsskiftet 2021/2022.

Trafikförvaltningen

Trafikförvaltningen ser inga hinder med att införliva de föreslagna gatorna i miljözon 1, med följande undantag:

Lindhagensgatan – (undantagen när Essingeleden är avstängd)

Långholmsgatan – (undantagen när Essingeleden är avstängd)

Västerbron och Västerbroplan – (undantagen när Essingeleden är avstängd). Dessa sträckor har ett stort värde för trafikförvaltningen

och dess trafikutövare för att kunna nyttjas vid tillfällen då trafiksituationen, främst på Essingeleden, är av sådan karaktär att trafiken inte kan upprätthållas med sådan kvalitet och tillförlitlighet som kan förväntas av kollektivtrafiken. Med hänsyn till redan ingångna avtal anser trafikförvaltningen att dessa gator bör vara fortsatt undantagna från miljözonen fram till utgången av 2024.

Polismyndigheten

Polismyndigheten reserverar sig mot att införliva Lindhagensplan samt Lindhagensgatan mellan Lindhagensplan och Kellgrensgatan. Enligt Polismyndighetens erfarenhet sker det regelmässigt att tyngre trafik med fel miljöklass av misstag hamnar inne på Lindhagensplan och Lindhagensgatan. Om nämnda gator införlivas i miljözonen saknas möjlighet att ta sig från platsen utan att bryta mot förbudet.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret förstår de synpunkter som inkommit, t.ex. från polisen, men anser att det mot bakgrund av beskrivningen ovan är motiverat att införliva ovan nämnda gator i miljözonen. Kontorets uppfattning är att förändringen kommer göra det tydligare vilka gator som är tillåtna att färdas på för tunga fordon och bussar som inte håller rätt miljöklass.

Trafikkontoret föreslår att trafiknämnden ger trafikkontoret i uppdrag att införliva ovan nämnda gator i miljözon klass 1 och att Långholmsgatan, Västerbron, Västerbroplan, Gjörowellsgatan och Lindhagensgatan fortsatt ska vara undantagna miljözon klass 1 när Essingeleden är avstängd. Förändringen ska gälla fr.o.m. 1 januari 2021. Kartbilder av de gator och sträckningar som föreslås införlivas finns i bilaga 1, 2 och 3.

Slut

Bilagor

1. Föreslagen sträcka Götgatan
2. Föreslagna sträckor Västra Kungsholmen
3. Föreslagna sträckor Långholmsgatan, Västerbron
4. Remissvar Trafikförvaltningen
5. Remissvar Polisen
6. Remissvar Stockholms läns Bussbranschförening
7. Remissvar Sveriges åkeriföretag ABC-åkarna
8. Remissvar Trafikverket